

C.J. Jespersen Ensted – flere vest- og østjyske gårdportrætter

Af Søren Manøe

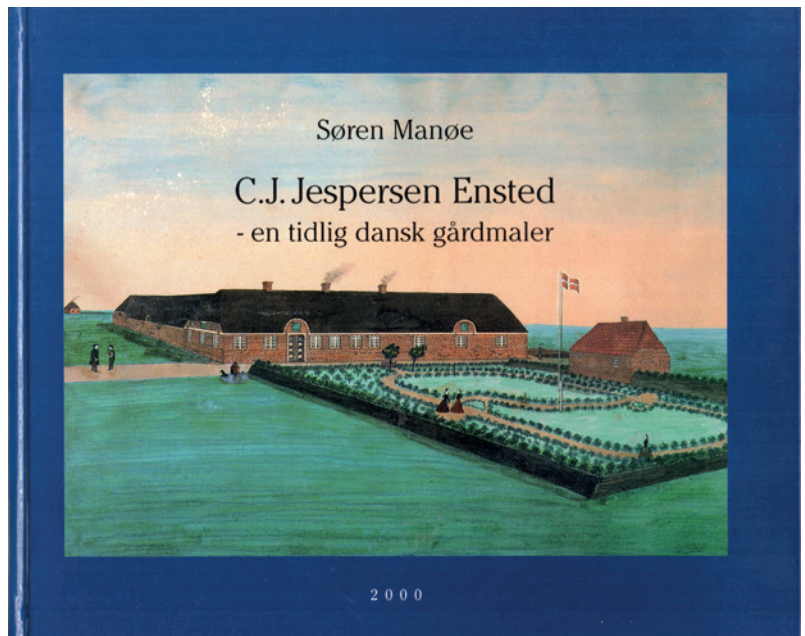
I år 2000 udgav Museet for Varde By og Omegn med støtte fra andre museer og institutioner bogen: *C.J. Jespersen Ensted – en tidlig dansk gårdmaler*. Samtidigt blev der arrangeret en vandreudstilling, hvor de af Jespersens gårbilleder, man havde kendskab til på det tidspunkt, blev vist på de deltagende institutioner.

Udstillingen vakte stor interesse, og efterfølgende er vi blevet bekendt med yderligere

gårbilleder af Jespersen Ensted. Denne artikel omhandler disse ”nye” billeder ledsaget af en forklarende tekst om de afbildede gårde, men først et kort resume om gårdtegneren. Yderligere oplysninger kan læses i bogen, hvor der også gøres rede for hans familieforhold.

C.J. Jespersen Ensted blev født den 28. juli 1836 i Aabenraa og døbt i Aabenraa Kirke 14. august. Han var uægte søn af tje-

Bogen C.J. Jespersen Ensted – en tidlig dansk gårdmaler – med 111 gårdtegninger – kan lånes på biblioteket eller købes hos Vardemuseerne, Give-Egnens Museum og Esbjerg Byhistoriske Arkiv eller Historisk Samfund for Ribe Amt. Det indsamlede materiale om C.J. Jespersen Ensted opbevares i dag på Vardemuseerne, Lundvej 4, 6800 Varde. Skulle der blandt læserne være nogen med kendskab til Jespersen eller hans tegninger, er museet meget interesseret i at høre fra dem.

nestepigen Ingeborg Nielsen. Da hun tjente på gården Blasholm eller Blåsholm på Løjtland lidt nordøst for Aabenraa, blev hun gravid, og hun fødte barnet hos murer Iver Nissen Laucand i Aabenraa.

Drengen blev døbt Christian Jesper (Jespersen), og navnet kan give anledning til spekulationer over, hvem faderen var. Ejeren af Blasholm hed Jesper Jespersen, og ingen i moderens slægt bar navnet Jespersen. Godsejeren var født i 1791, så han var 45 år, da drengen kom til verden. Han var gift med Ellen (f. Christensen), der fødte ham fem børn. Jesper Jespersen døde i 1847. Den ældste søn blev født i 1818 og fik navnet Christian Jesper Jespersen – et naturligt navneopkald efter faderen.

Ved indførelsen i kirkebogen bemærkes, at Ingeborg Nielsen over for jordemoder Schmoock oplyste, at hun blev besvangret på Blasholm, da hun tjente der, og det af en derboende søn Christian Jesper Jespersen. Som udlagt barnefader protesterede han mod, at drengen fik hans navn, hvilket medførte, at drengen kun blev døbt med sine fornavne, Christian Jesper.

Da drengen blev konfirmeret i Ensted Kirke, benævntes han med Jespersen som efternavn. På et tidspunkt føjede han også navnet Ensted til, antageligt henførende til moderens og sin egen tilknytning til Ensted Sogn.

Kort efter konfirmationen rejste han til Fyn, men i 1863 var han tilbage i nabosognet, Felsted, hvorfra det ældste kendte gårdbillede fra hans hånd, *Tjørnballegaard* stammer (se kat.nr.1 i bogen). Billedet er for øvrigt i farver.

Hvad han lavede i de 13 år på Fyn, vides ikke. Vi har efterlyst ham og hans eventuelle

tegninger på fynske museer, men uden resultat.

Det er ikke lykkedes at finde personlige oplysninger om Jespersen, så vi kender ham kun som gårdtegner. Her kan vi til gengæld følge hans rute rundt til de afbildede vest-, midt- og østjyske gårde.

Jespersen kom til Vestjylland i 1871, hvor han tegnede gårde i Blåvand, Billum og Outrup Sogne. Året efter trak han øst- og sydover til Lyhne, Ølgod, Årre, Varde og Esbjerg med en afstikker til Juellingsholm i Sdr. Omme. I 1873 dukkede han op i Give Sogn.

I 1874 var han et smut på Varde-Skadseggen, men vendte tilbage til Give-egnen og Kollemorten. Her var han antageligt blevet betaget af enken Ane Jensdatter, der også havde fattet interesse for ham, så den 14. august 1875 giftede de sig i Øster Nykirke.

Ane Jensdatter var født 1830 i Oxenbjerg i Øster Nykirke Sogn. Hun var datter af gårdejer Jens Nielsen og Johanne Kirstine Jensdatter. Ved giftermålet med C.J. Jespersen var hun enke efter gårdmand Christen Nielsen på Riis Mark i Givskud Sogn. De var blevet gift i 1865 og havde fået to børn: Ane Mette født 1868 og Martin født 1869. Efter Christens død er hun og børnene antageligt flyttet til Kollemorten i det hus, hvor Jespersen senere flyttede ind og blev stedfar til børnene.

Herefter var det Give-egnen, der fik skildret sine gårde, men da egnen var en fattig hedeegn, fik han først medvind i sine projekter, da han begyndte at tegne gårdene i det fede, østjyske landskab omkring Vejle. Herfra kommer også de største og flotteste gårdbilleder – enkelte endda i to eksempla-

rer, hvor gården ses fra hver sin side. Her har der været de bedste penge at tjene, men vi kan også se, at det oftest var sognets største gårde, han opnåede aftaler med.

Fra 1879 kendes kun et billede af ham, og det er tegnet tæt på hans bopæl i Sønder Kollemorten. Måske har helbredet svigtet ham, for han døde den 25. august samme år og blev begravet fra Øster Nykirke den 30. august. I kirkebogen har præsten indføjjet: *Prospekttegner, husmand i Nørre Kollemorten Christian Jesper Jespersen, 43 år, gift mand, begravet 30/8.*

Når C.J. Jespersens gårdbilleder er så interessante og betydningsfulde, skyldes det, at han var den første, der skildrede landbobygningerne i Vest-, Midt- og Østjylland, og antagelig også var en af de første på landsplan. Herregårde og slotte er gennem tiderne blevet malet og beskrevet. Først fra 1800-tallets midte får vi kendskab til, hvordan den almindelige bonde boede og virkede. Ganske vist må man medgive, at det mest var sognenes største gårde, Jespersen tegnede. Stavnsbåndet var blevet ophævet i 1788, og de store gårdmænd, der nu var selvejere, havde bedst råd og har med disse tegninger ønsket at markere deres virke. Dog findes der også husmandssteder blandt tegningerne – især fra de fattige hedeegne i det midtjyske, mens byhuse helt er udelukket, dog har han udført et billede af Gørding Jernbanestation samt Thyregod Kirke og Præstegård. Man bør også bemærke, at der ingen vinterbilleder er, og at alle gårdene er tegnet med en smuk have, ligesom der intet rod er omkring ejendommene. Jespersen ønskede også at give sine billeder et levende præg, hvorfor han udstyrede dem med dis-

kuterende persongrupper, langpiberygende mænd og kvinder, ofte strikkende, iført smukke, lange kjoler, samt heste og hunde – nogle med lænke til hundehus, og storke stående ved reden på taget, men også flyvende.

Hvor stor Jespersens produktion har været, må bero på et gæt, dog er vi så heldige, at han fra 1872 giver sine billeder fortløbende numre for hvert enkelt år. Desværre kender vi ikke årenes slutnumre, men kan af det indsamlede materiale fastslå, at der flere år er over 200 – i 1873 mindst 224, året efter mindst 218 og 222 i 1875.

Bogen og udstillingen om Jespersen gav også kendskab til andre gårdbilleder fra egnen, så han har ikke været ene om denne profession, men de andre billeder er alle senere end hans.

Litteratur

Hejbøl, Jeppe: Ansager Sogns Historie. 1940, side 174-175, 195-196.

Kristensen, H.K.: Øster Horne Herred. 1944, side 101-103.
Lauridsen, Olav Vang og Harbo, Jens Peter (red.): Slægten Lauridsen fra Grønvang, Vejen og nogle af deres slægtsforbindelser. Vejen 1921.

Manø, Søren: C.J. Jespersen Ensted – en tidlig dansk gårdmaler. Varde 2000.

Søren Manø (1934-2021) var pens. museumsleder og en aktiv forfatter til mange bøger og en lang række artikler, hovedsageligt om kultur- og lokalhistoriske emner.

Søren Manø døde efter at have afleveret artiklen til redaktionen, og den er publiceret efter aftale med Grethe Manø.

Katalog

De nye gårdportrætter ses på de følgende sider:

Billedet er i privat eje og købt i en antikforretning i Kastrup på Amager.

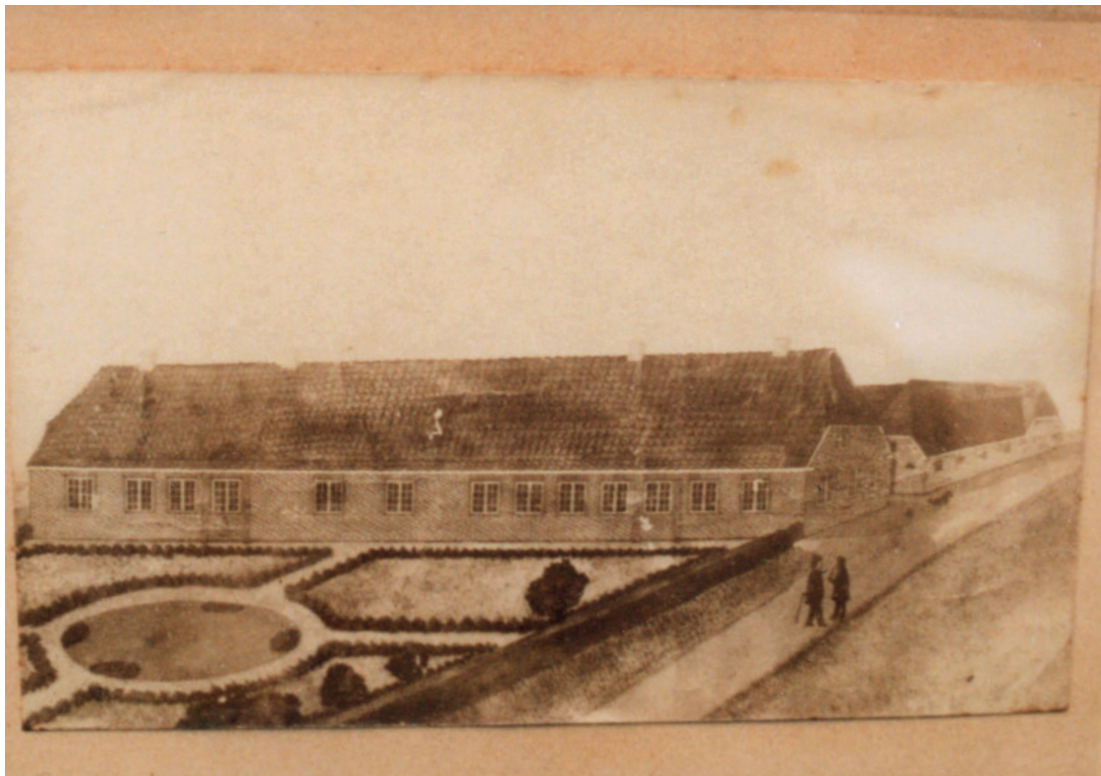
Foto: Søren Manøe.

Ukendt vestjysk gård fra 1871.

Tegningen har været præsenteret for en række vestjyske arkiver og museer uden at blive lokaliseret. Gården er formentlig fra Vestjylland, da tegningen er forsynet med årstallet 1871, det første år Jespersen Ensted arbejdede som gårdmaler på Blåvandegnen i Vestjylland.

Bemærk også, at landskabet er uden træbevoksning. Ejendommen har stråtag og et haveanlæg. Husets frue står i indgangsdøren med et pigebarn. Over indgangsdøren

ses en navneplade med ejerens eller måske bygherrens forbogstaver: HNU(C) EC AKJC. Den mørke plet over for staldøren er antageligt gårdens mødding, en meget vigtig ting, hvis størrelse er et tegn på gårdens veldrift.

Billedet er i privateje.

Foto: Søren Manøe.

Langsiggaard, Langsigvej 31, Lunde Sogn, Ribe Amt.

Billedet er udateret og usigneret, men antagelig fra 1872, hvor Jespersen Ensted tegnede gårde på egnen. Her gengivet efter et foto i postkortformat af gårdtegning af C.J. Jespersen.

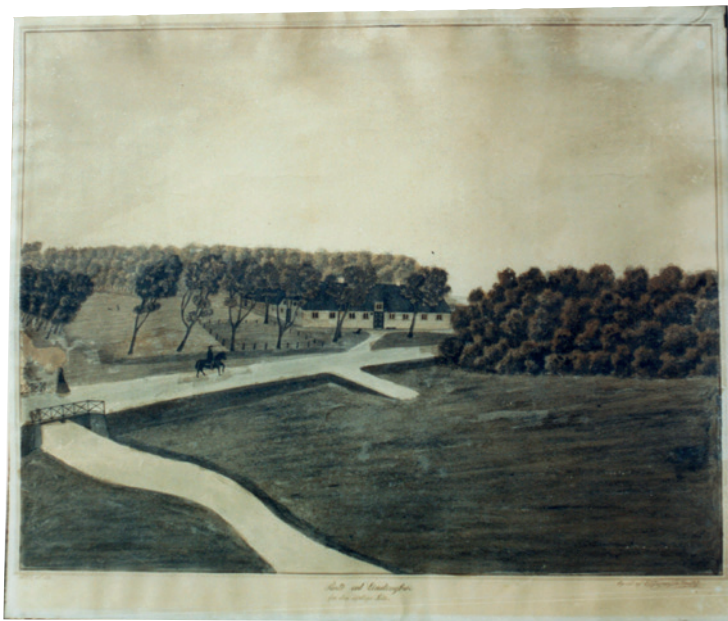
Gården nævnes første gang i 1502 som *Longsigh* og hørte til Frøstrup i Lunde Sogn. I 1872, da Jespersen antagelig tegnede den, tilhørte den Niels Christian Thomsen, som boede der sammen med sin kone Ellen

Marie Knudsen og deres tre børn samt tyende. Han havde været ejer siden 1855.

Nord for gården ligger mange gravhøje fra stenalderen, hvoraf fem endnu er bevaret, samt 30 tuegrave fra jernalderen.

På husets østgavl er opsat bogstaverne N.A.S.S. – antagelig husets ejere ved opførelsen. I 1890 ejedes gården af Niels Axel Sørensen og Tomine Bodilmarie Sørensen, så måske er det dem, der har fornyet stuehuset.

Gammel Langsiggaard ejes i dag af Erik og Inge Jepsen, der købte den i 1973.

*Billedet tilhører Thorstrup Lokalhistoriske Arkiv. Det blev fundet på loftet Skolevej 12 i Tistrup.
Foto: Søren Manøe.*

Parti ved Lindingbro, Thorstrup Sogn, Ribe Amt, set fra den sydlige side af ådalen.

Billedet, der er signeret, er fra **1873** og har **No. 22**. Det viser Linding Å med vejbro og vejen Sig-Nørholm, der er anlagt på en vejdæmning.

Ejendommen blev opført sidst i 1700-tallet af gule sten fra et af godsejer på Nørholm A.C. Teilmanns teglværker i Stundsigt eller Lunderup Mark. Her boede i 1873 skovfoged og snedker Peder Hansen Nielsen (1811-1876) og hans kone Ane Caroline Bloch (f. 1821) samt fire af deres syv børn, da Jespersen afbildede stedet.

Stedet, der kendes fra 1599, har været skovfogedbolig til Nørholm Herregård og opkrævningssted af bropenge for vejfarende.

Huset har senere været brugt som traktørsted. Det blev revet ned omkring 1973 i forbindelse med vejflytningen og opførelsen af højbroen over Linding Ådal.

En del af stenene blev brugt til reparation af Den Schultzske Gård på Torvet i Vardø efter en brand i 1970'erne.

Kilde: H.K. Kristensen: Øster Horne Herred, side 101-103.

*Billedet, der er i privateje, er købt ved et garagesalg i Vejle.
Foto: Ansager Lokalhistoriske Arkiv.*

Ansager Kro, Søndergade 2, Ansager, Ribe Amt – 1872?

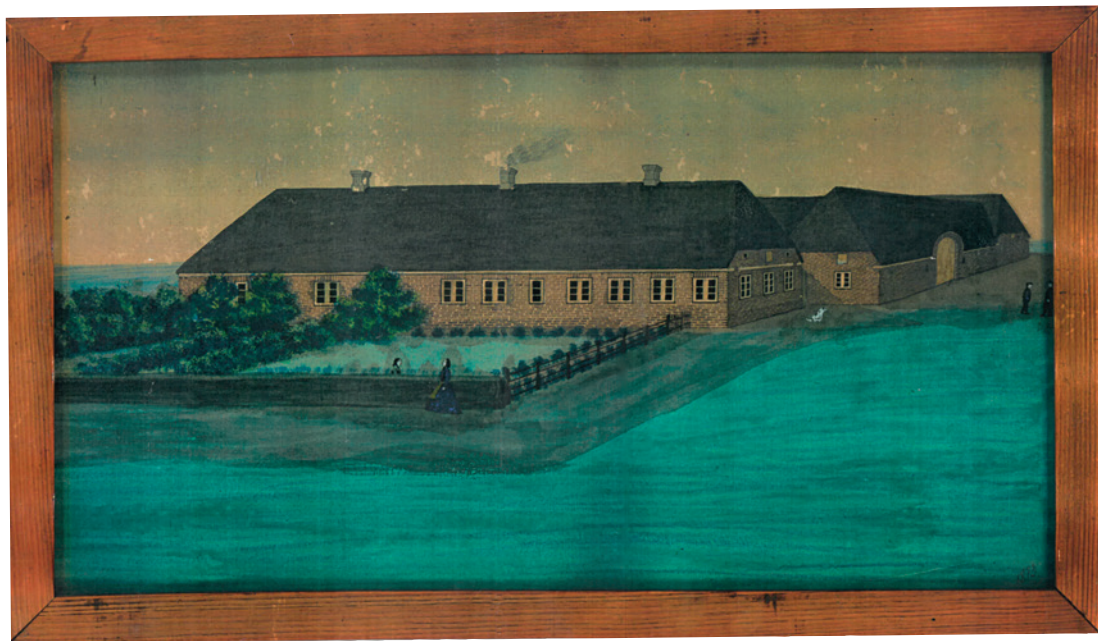
Billedet, der tilsyneladende er beskåret, er atypisk for C.J. Jespersens billeder ved at være et oliemaleri. I nederste højre hjørne er angivet: *Tegnet af C.J. Jespersen Ensted*. Malet af (utydelig signatur), som måske kan tydes som Peder Pedersen, der synes ukendt på andre prospekter fra egnen. Bygningsdetaljer og personer m.m. er typiske for Jespersens billeder, men hvad malerens indsats har været, er usikkert.

I 1839 solgte Kristen Frandsens enke gården, der også kan have rummet kro, til Mads Bertelsen, som desuden var smed. 1868 solgte han kroen til J.K. Jensen, der ejede den, da C.J. Jespersen tegnede bille-

det. 1875 kom kroen på auktion og blev købt af P. Kyed. 1879 købte A.P. Pedersen den og afhændede den i 1883 til H.P. Nissen, der drev købmandshandel i kroen. I 1915 afstod H.P. Nissen kroen til svigersønnen H. Kristoffersen, der ombyggede kroen til det nuværende Hotel Ansager.

Kørestalden har antageligt været købmandsgården. Beboelseshuset skulle være aftægtshus til kroen og beboet af Mads Bertelsen. Manden med skødeskind kan være kroværten, da der var smedje knyttet til kroen, Måske er det smedje-længen, der skimtes mellem husene, hvor røgen stiger op.

Kilde: Jeppe Hejbøl: Ansager Sogns Historie. 1940, side 174-175, 195-196.

*Billedet er i privateje.
Foto: Søren Manøe.*

Ukendt sydvestjysk gård, antageligt Ribe Amt.

Billedet er dateret **1873**, men usigneret. Synes beskåret, så årstal, nummer og signatur er fjernet, men 1873 er anført på skrå i nederste højre hjørne.

*Billedet tilhører Ølgod Museum. Det er købt i en genbrugsbutik i Varde.
Foto: Esbjerg Byhistoriske Arkiv.*

Ukendt sydvestjysk gård.

Billedet er udateret og usigneret, men antagelig fra o. 1873. Det er en affotografering og beskåret i venstre side.

På stuehusets gavl er påsat bogstaverne M og B antagelig initialer for dem, der opførte

ejendommen. Bemærk også tagrygningen med en storkerede og en stående stork. Uden for staldlængen ses gårdens mødding og en brønd med vippe.

*Billedet tilhører Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Det er købt i en genbrugsbutik i Sædding.
Foto: Esbjerg Byhistoriske Arkiv.*

Parti fra Hjerting med gården på Kildevej 13, Hjerting ved Esbjerg. Ribe Amt.

Billedet, der er signeret, er fra **1873** og har **No. 59**.

Til venstre for ejendommen ses en have med flagstang og vajende Dannebrog, og ved tværlængen ses en stor brøndkasse med bom og håndsving.

Det ældste skøde på ejendommen er tinglæst 1790. I 1813 skødes ejendommen fra Hans Christensen og Laurids Hansen til Anders Nielsen. Han havde gården til 1847, hvor Niels Andersen (antageligt en søn) overtog den. 1863 afhænder Niels Andersen

gården til Christen Christensen Brosbøl, der ejede den, da C.J. Jespersen tegnede den og dens omgivelser. I 1902 overtog Brosbøls enke, Ane Marie Christensen gården, som hun samme år solgte til Mads Christensen. Han solgte i 1909 til Jens Christian Jensen, der ejede den til 1940, hvor Carl Jensen overtog den. Samme år solgte han til Martin Lassen, Sejstrup, der afhændede den i 1942 til Jens Rasmussen i Hjerting. Hans enke, Anna Rasmussen, solgte gården i 1997 til Lene Braa Mikkelsen og Søren Mikkelsen. Gården findes stadig, men er stærkt ombygget.

Billedet er i privateje.

Foto: Egvad Egnshistoriske Samling.

Nedergaard, Tarmvej 94, Lønborg ved Tarm. Ringkøbing Amt.

Billedet, der er signeret, er tegnet **1873** og har **No. 162**.

Gården kendes fra 1720, hvor Lars Nielsen blev ejer af den. Efter adskillige ejere blev den i 1867 solgt til Niels Chr. Andersen, som var gift med Else Andersdatter. Han døde i 1869, og enken giftede sig med Morten Chr. Pedersen. De var ejere, da Jespersen tegnede gården. Else døde i 1877, og i 1887 solgte Morten gården til sin bror, Hans Peder Pedersen. I 1891 blev gården købt af Jens Peder Nielsen. Han var gift med

Karen Jeppesen, og deres sønner, Jeppe Christen Nielsen og Niels Laurids Nielsen overtog gården i 1944. I 1967 flyttede de til Lønborg, jorden blev solgt fra, og bygningerne blev købt af Svend Frost. Han var gift med Anne Marie Lambertsen.

Bygningerne blev opført i 1859, og stuehus, stald og østlænge står stadig, som da Jespersen tegnede gården, dog nu med fast tag og ændrede vinduer. Vestlængen med kostald er fra 1907. Det fritliggende hus eksisterer ikke mere.

Kilde: Optegnelser i Egvad Egnshistoriske Samling, Egvad Bibliotek, Tarm.

Billedet tilhører Ølgod Museum.

Foto: Ølgod Museum.

Jö:Rasmussens=Gaard i Bounum, Horne ved Varde. Ribe Amt. Bounumgård, Bounum Skolevej 8, Horne.

Billedet, der er signeret, er tegnet 1874 og har **No. 40**.

Billedet viser ejendommen og et aftægts-
hus samt knæhus og et ovnhaus med tegltag
i forreste venstre hjørne.

Gården brændte i 1877, hvor en ny firlæn-
get gård opførtes. Stuehuset står endnu,
mens stald og lade fornyedes i 1913. Aftægts-
hus, knæhus og ovnhaus er nedrevet.

Jørgen Rasmussen ejede gården til
omkring 1903, hvor sønnen Christen Jørgen

Rasmussen overtog den. I 1939 overtog
hans søn, Jørgen Rasmussen den. I 2003
boede han 97 år gammel på ejendommen
sammen med sin hustru, Anna. På billedet
ses en gående mand og dreng. Han mente,
det kunne være hans bedstefar Jørgen Ras-
mussen og far Christen Jørgen Rasmussen.

Billedet tilhører Bramming Egnsmuseum.

Foto: Museumsinspektør Søren Byskov, Bramming Egnsmuseum.

Toftholm, Ilsted Kro, Ilstedvad, Ilstedvej 2, Gørding Sogn. Ribe Amt.

Billedet, der er signeret, er tegnet **1874** og har **No. 69**.

Ejendommen ligger ved den gamle drivvej fra Viborg, har haveanlæg med flagstang og vajende Dannebrog. Skråt over for gården ligger den gamle Ilsted Skole, og længere væk ses Ilsteds fælles malthus, kaldet køllehuset. Beboelseshuset i horisonten var ledvogterhus for den nyåbnede jernbane Fredericia–Bramming–Esbjerg.

Stuehuset blev opført i 1854, men gården kendes fra før 1719, da fæster Peder Jensen

overtog den efter fæster Peder Enevoldsen. Den var fæstegård under Bramming Hovedgård til 1806, hvor Peder Pedersen købte den.

Gården var også Ilsted Kro, og der kunne opstaldes 20 heste.

Under Anden Verdenskrig, da tyskerne havde beslaglagt Ilsted Skole, anvendtes den gamle krostue til skolestue for børnene.

I 1969 overtog Svend Erik og Anny Agergård ejendommen. De byggede nyt stuehus i 1987 og udvidede avlsbygningerne. Helge og Hanne Jensen købte gården i 1990.

Kilde: Wagn Olesen, Sejersgården 20, Gørding.

*Billedet tilhører Give-Egnens Museum, Give.
Foto: Give-Egnens Museum – GEM 03-2002.*

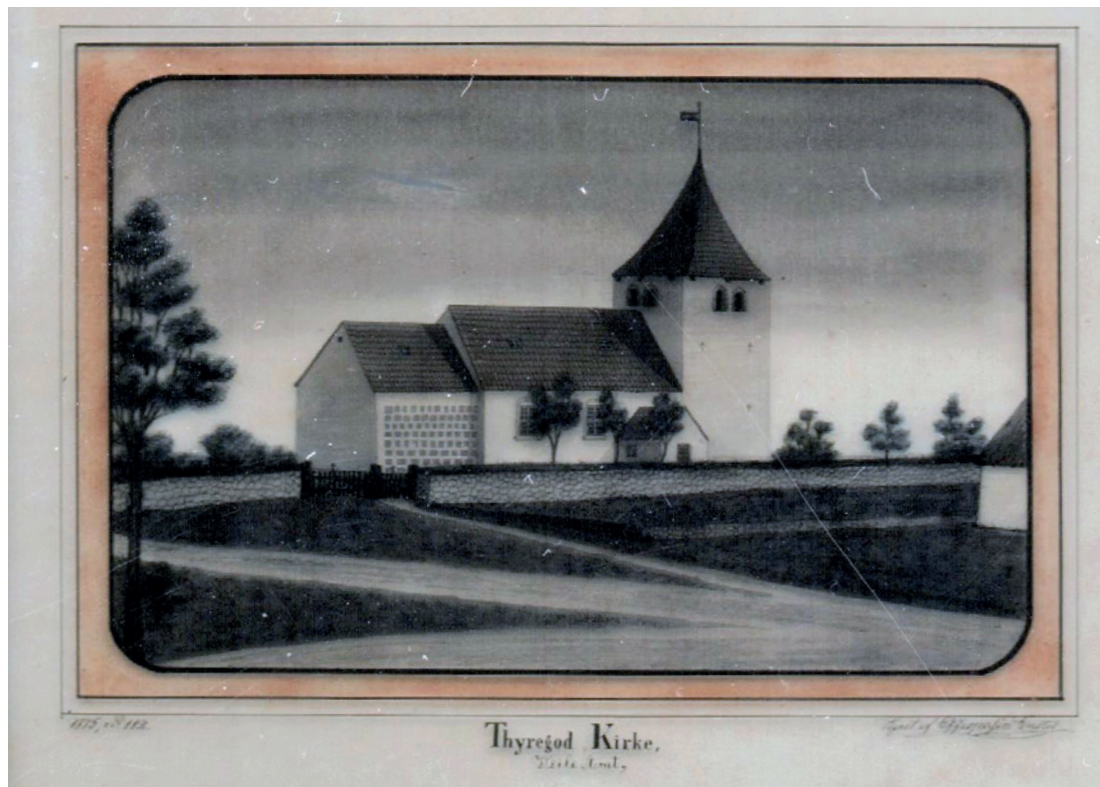
Chr. Hansen Møllers Gaard i Hedeby, Ringinge Sogn, Veile. Midtgaard, Hedeby, Ringingevej 95, Give, Vejle Amt.

Gårdens Ejer: Martin Nielsen.

Billedet, der er signeret, er tegnet i 1874 og har **No. 153**. Det er beskadiget.

Stråtækt ejendom set fra sydvest med Ringingevej i forgrunden, have med stensat dige og flagstang med vajende Dannebrog. Byg-

ningerne ligner meget de nuværende, så store dele af murene er formodentlig de samme som på billedet fra 1874.

Billedet tilhører Thyregod Menighedsråd.

Foto: Give-Egnens Museum.

Thyregod Kirke, Godthåbsplads 1, Thyregod Sogn, Vejle Amt.

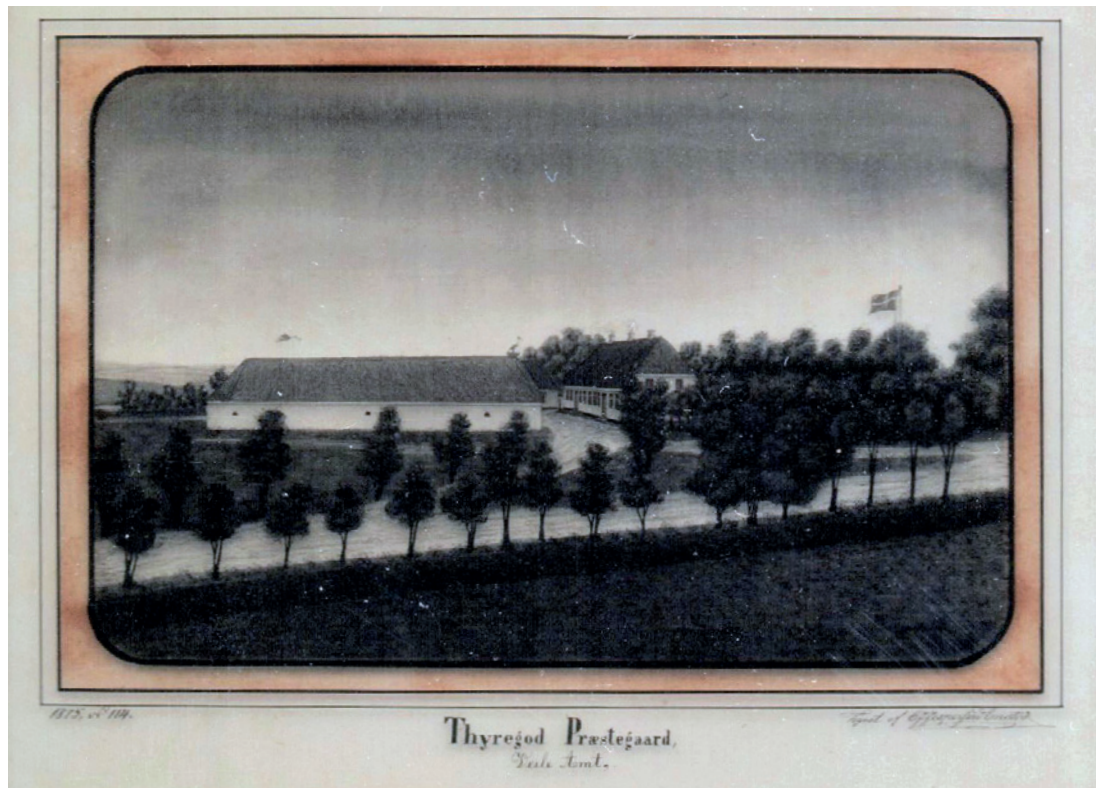
Billedet, der er signeret, er fra 1875 og har No. 112.

Bag på billedet er anført: *J. Rasmussen, Glarmester & Forgylderforretning, Rørholmegade 18 (Hobro?)*.

Påklæbet seddel: *Thyregod Præstegård d. 15/4 1961. Dette billede af Thyregod Kirke skæn-*

kes hermed til ophængning på præstegården og tilhørende præstegården som en blivende gave. Knud Smidt (sønnesøn af sognepræst C.M. Smidt). Modtaget af sognepræst E. Juul Nyholm.

Kirken er en romansk kvaderstenskirke med senere tilbygget tårn og våbenhus, delvis pudset og kalket, med tegtag. Den omgivende kirkegård er afgrænset af stensat kirkegårdsdige.

*Billedet tilhører Thyregod Menighedsråd.
Foto: Give-Egnens Museum.*

Thyregod Præstegård, Vesterlundvej 84, Thyregod Sogn, Vejle Amt.

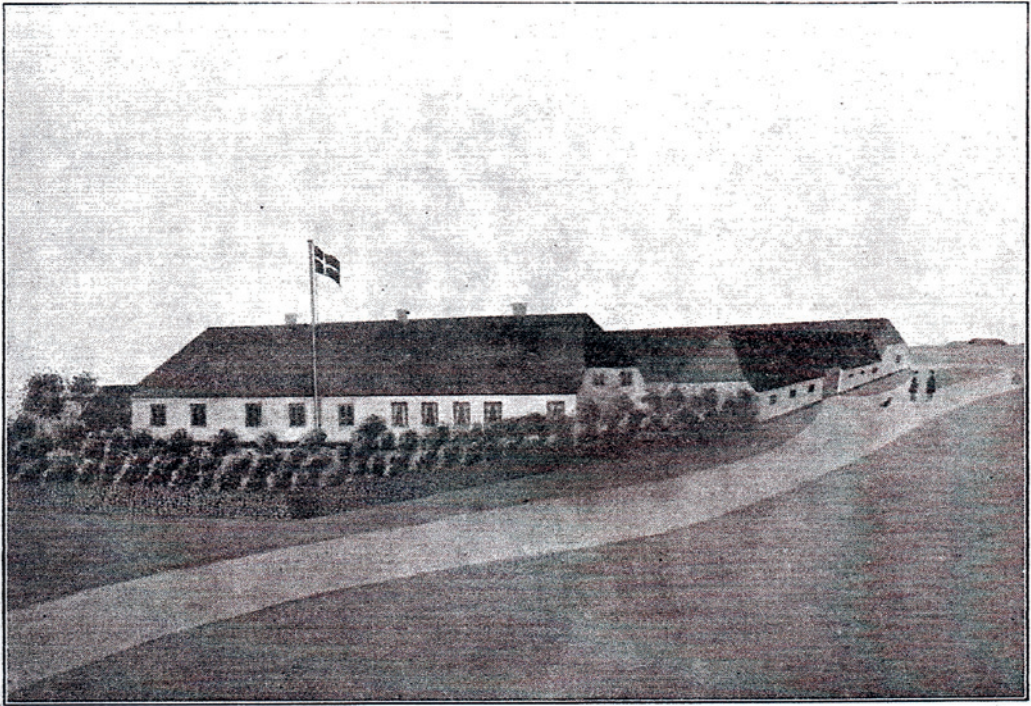
Gårdens ejer: Thyregod Menighedsråd.

Billedet, der er signeret, er fra 1875 og har No.114. Det er sikkert udført sammen med forrige billede No. 112.

Bag på billedet en påklæbet seddel: *Thyregod Præstegård d. 15/4 1961. Dette billede af Thyregod Præstegård skænkes herved til ophængning i præstegården og tilhørende præstegården*

som blivende gave. Knud Smidt (sønnesøn af sognepræst C.M. Smidt). Modtaget af sognepræst E. Juul Nyholm.

Præstegården er i pudset grundmur med stråtag samt haveanlæg med flagstang og vajende Dannebrog. På taget er en storke-rede med stork – samt flyvende stork på vej til reden. Stuehuset samt dele af nordlængen er bevaret. I den ombyggede længe er der i dag indrettet konfirmationsstue.

„BREGHVED“ I GIVE SOGN.

Billedets ejer er ukendt. Måske er billedet blevet til, mens Mads Chr. Hansen ejede gården.

Foto: Ukendt.

Bregnhoved, Bregnhovedvej 1, Bregnhoved By, Give Sogn, Vejle Amt.

Gårdens nuværende ejer: Sigrid Hansen.

Billedet er udateret og usigneret, men antagelig fra 1876. Her gengivet i sort/hvid efter bogen, *Slægten Lauridsen fra Grønvang*, side 213.

Gården fremstår med pudsede mure, og haveanlæg med stendige samt flagstang og vajende Dannebrog.

I 1876 købte Mads Christian Hansen *Bregnhoved* af Hans Jokum Lauridsen. Dennes husbestyrerinde, Else Marie Lauridsen (f.1851 på *Grønvang* i Vejen) blev i 1876 gift med Mads Christian Hansen, og i 1884 solgte de ejendommen.

Kilde: Olav Vang Lauridsen og Jens Peter Harbo (red.): *Slægten Lauridsen fra Grønvang, Vejen og nogle af deres slægtsforbindelser*. Vejen 1921.

*Billedet er i privat eje.
Foto: Give-Egnens Museum.*

Højgaard, Skovkærvej 15, Smidstrup, Gadjbjerg Sogn, Vejle Amt.

Gårdens nuværende ejer: Jørgen Ravn.

Billedet, der er signeret, er fra 1876 og har **No. 65**.

Se også kat.nr. 108 i bogen om Jespersen Ensted.

I 1758 hed fæstebonden på *Højgaard* Peder Jensen. Han købte gården fri af *Refstrup Hovedgård* i 1787. I 1811 betalte hans søn, Thomas Pedersen, den sidste del af gælden og afviklede nogle af *Faarupgaards* rettigheder. I 1829 skødede han gården til Jens Thomsen, der solgte den i 1867 til Jens Jensen. Han var ejer, da Jespersen tegnede *Højgaard* omkring 1875. I 1896 blev gården

overtaget af Jens Thomsen og Anders Jokum Jensen, der blev eneejer i 1902. Han overdrog gården til Thorvald Marinus Jensen og Aage Jensen i 1939. I 1950 erhvervede sidstnævnte *Skovgård* og solgte sin part af *Højgaard* til Thorvald Marinus Jensen. Denne var eneejer frem til 1977, hvor Svend Aage Jensen købte gården. I 1990 overtog Jørgen Ravn ejendommen.

I dag er ingen af bygninger på Jespersens billede bevaret. Det nuværende stuehus er fra ca. 1900, og avlsbygningerne er af nyere dato.

Kilde: Oplysninger i Give Lokalhistoriske Arkiv.

Billedet er i privat eje.

Foto: Give-Egnens Museum.

Niels Laursens Ejendom i Linnet, Horsbjergvej – i den nuværende Haarsbjerg Plantage – Vester Sogn, Vejle Amt. Gården eksisterer ikke mere.

Stedets ejer: Bjarne Omann, Vejlevej 17, Ølholm, Tørring.

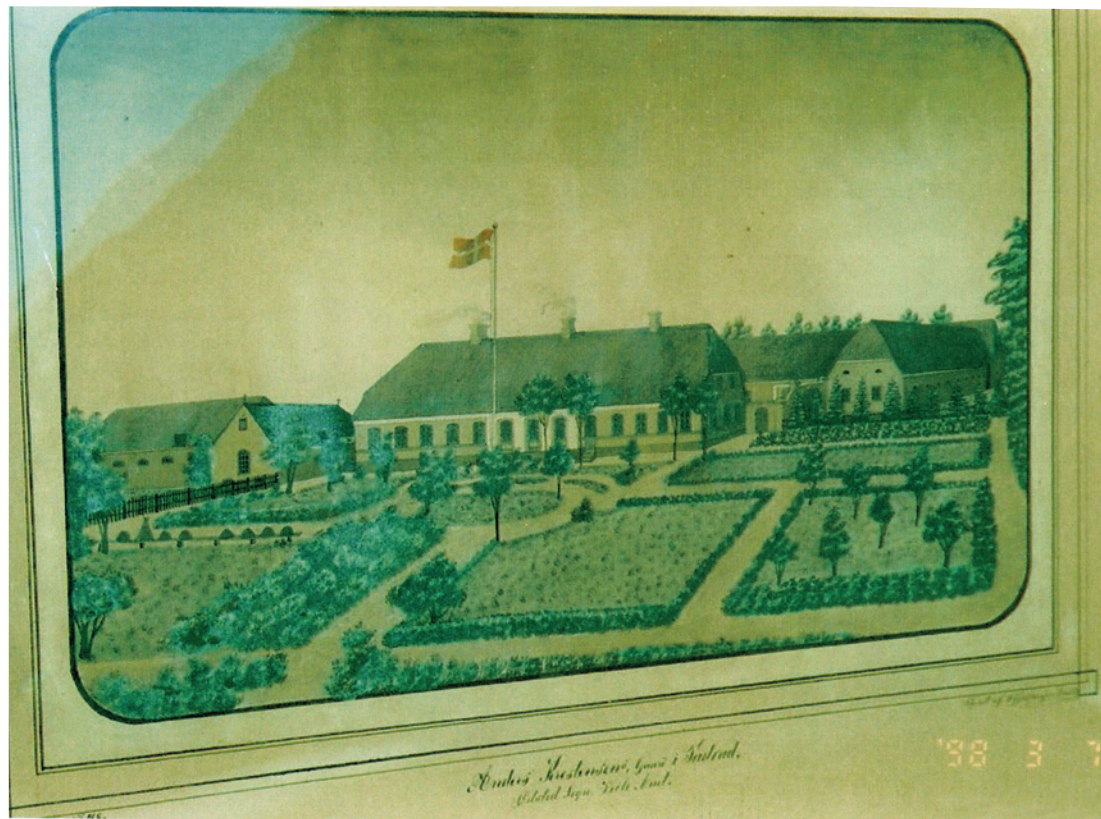
Billede, der er signeret, er dateret **1876** og har **No. 117**.

Ejendommen har været i pudset mur med stråtag samt haveanlæg omgivet af kampestensdige. På gårdspladsen ses træer og fuglehus på en høj stang samt slibesten, pumpe og vandingstrug.

Gården blev i 1860 udstykket fra matr.nr. 4b af Lindet af Laurs Nielsens enke, Ane Andersdatter, til sønnen, Niels Laursen, der

blev gift med Karen Hansen fra Hundslund. I 1890 overtog hun gården ved skifte og overdrog den til sønnen, Laust Jacob Laursen, der i 1903 solgte den til entreprenør Peter Hansen. I 1917 var der udlægsskøde til I.L. Laursen Haarsbjerg, og i 1942 var der skifte med adkomst for Anna Haarsbjerg, som samme år delte ejendommen og skødede de to dele til henholdsvis Poul Madsen og Peter Madsen. De afhændede den i 1944 til A.B. Henriksen, der havde stedet til 1957, hvor Sigurd Stenhøj blev ejer. Omkring 1990 overtog Bjarne Omann stedet.

Kilde: Oplysninger i Give Lokalhistoriske Arkiv.

Billedet er i privat eje.

Foto: Jens Henneberg.

Anders Kristensens Gaard i Tudvad, Ødsted Sogn, Veile Amt.

Billedet, der er usigneret, er dateret 1877 og har No. 48.

Ejendommen er i grundmur med stråtag og har stort haveanlæg med flagstang og vajende Dannebrog.

Billedets ejer oplyser, at *Tudvadgaard* var hans mors fødehjem. På den dengang fir-længede ejendom stod der 1766 over lade-

porten. Den ene længe brændte i 1970. Frem til 1963 var gården i slægtens eje, men da hans morbror var barnløs, og han selv ikke ønskede at være landmand, blev gården solgt til fremmede.

Da billedejerens mor blev gift i 1928, fik brudeparret *Søndermarksgården*, som var blevet udstykket fra *Tudvadgaard*, der i sin tid var blevet udstykket fra *Koldinghus*.

Billedet er i privat eje.

Foto: Søren Manøe.

Ukendt gård fra Engum Sogn, Vejle Amt.

Billedet, der er usigneret og udateret, er antageligt fra o. 1878. Da motivet er friskåret, er årstal, nummer og signatur gået tabt, men billedet er helt sikkert udført af C.J. Jespersen Ensted.

Det viser en bindingsværksejendom med stråtag samt haveanlæg med flagstang og vajende Dannebrog, omgærdet af et kampestensdige.

På den anden side af vejen ses i forgrunden en dam med spejlinger af lade og træer.